

Giá trị và tác động của Phán quyết ngày 12/7/2016 của Tòa Trọng tài thành lập theo Phụ lục VII Công ước Luật biển năm 1982 về vụ kiện giữa Philippines và Trung Quốc

Nguyễn Bá Diễn *, Đồng Thị Kim Thoa

Khoa Luật, ĐHQGHN, 144 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam

Nhận ngày 15 tháng 7 năm 2016

Chỉnh sửa ngày 25 tháng 8 năm 2016; Chấp nhận đăng ngày 09 tháng 9 năm 2016

Tóm tắt: Bài viết trình bày tổng quan những nội dung chính của Phán quyết ngày 12/7/2016 của Tòa trọng tài được thành lập theo Phụ lục VII Công ước Luật biển năm 1982 về vụ kiện giữa Philippines và Trung Quốc – một phán quyết được đánh giá là sẽ tạo ra bước ngoặt lịch sử cho vấn đề tranh chấp Biển Đông; phân tích ý nghĩa, giá trị pháp lý và hiệu lực ràng buộc của Phán quyết này, dự báo hành động tiếp theo của Trung Quốc và cách thức buộc quốc gia này tuân thủ Phán quyết. Bài viết cũng phân tích tác động của Phán quyết này đối với Việt Nam và bước đầu đề xuất một số giải pháp cần thực hiện trong tiến trình đấu tranh bảo vệ chủ quyền, quyền chủ quyền và quyền tài phán ở Biển Đông.

Từ khóa: Phán quyết, Tòa Trọng tài, vụ kiện, Philippines, Trung Quốc, Việt Nam.

Do vị trí chiến lược và tầm quan trọng đặc biệt đối với các lĩnh vực kinh tế-xã hội, quốc phòng-an ninh, Biển Đông (*tên quốc tế là South China Sea*) đã trở thành đối tượng tranh chấp gay gắt giữa các quốc gia trong khu vực, đặc biệt là tham vọng độc chiếm Biển Đông với yêu sách “*đường chín đoạn*” phi lý của Trung Quốc, đồng thời cũng là địa bàn tranh giành ảnh hưởng của nhiều cường quốc trên thế giới. Trong bối cảnh tranh chấp Biển Đông ngày càng diễn biến phức tạp với nhiều vấn đề nan giải, thách thức trên nhiều phương diện, vụ việc Cộng hoà Philippines khởi kiện Cộng hoà nhân dân Trung Hoa (Trung Quốc) ra Tòa Trọng tài quốc tế được thành lập theo Phụ lục VII Công ước của Liên hợp quốc (LHQ) về luật biển năm 1982 (*UNCLOS, sau đây gọi là Công ước Luật biển, hoặc Công ước*) vào tháng 02/2013, được xem là “vụ kiện lịch sử”, “vụ kiện thế kỷ”. Theo Thông cáo ngày 12/7/2016 của Tòa Trọng tài Quốc tế Thường trực (*Permanent Court of Arbitration - PCA*), Phán quyết của Tòa Trọng tài thành lập theo Phụ lục VII Công ước Luật biển (gọi tắt là Tòa Trọng tài) trong vụ việc Philippines kiện Trung Quốc (*sau đây gọi tắt là Phán quyết trọng tài quốc tế ngày 12/7/2016, hoặc Phán quyết*) đã được ban hành. Với 497 trang, Phán quyết trọng tài quốc tế ngày 12/7/2016 đã góp phần giải thích và làm sáng tỏ nhiều vấn đề chưa được Công ước Luật biển quy định rõ, đồng thời vạch trần tính phi lý, phi pháp của các yêu sách của Trung Quốc trong khu vực Biển Đông. Trong bài viết này, các tác

*Tác giả liên hệ. ĐT: 84-903426509
Email: nbadien@yahoo.com